

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikovcove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 140.

V Ljubljani, v petek 21. junija 1895.

Letnik XXIII.

Novo ministerstvo.

Grof Kielmansegg, novi notranji minister in predsednik ministerskemu svetu, je bil rojen leta 1847 v Hanovru, po veroizpovedanju je protestant. Leta 1866 se je njegova družina s pregnanim kraljem preselila v Avstrijo. Služil je izprva pri nižjeavstrijskem namestništvu, leta 1882 je postal okrajni glavar v Sechshausu, pozneje vladni svetnik v Črnovicah, 1885 dvorni svetnik v Celovcu in leto pozneje je prišel v notranje ministerstvo; 1889 je bil imenovan cesarskim namestnikom na Dunaju. Vzdigal se je pod zvezdo Taaffejevo.

Novi finančni minister dr. Evgen Böhm vitez Bawerk je prišel pri finančni prokuraturi in vstopil v finančno ministerstvo. Od tukaj je bil poklican za profesorja narodnega gospodarstva na vseučilišče v Inomestu; Dunajewski ga je poklical za poročevalca zopet v finančno ministerstvo, pod Steinbachom je bil imenovan sekcijem načelnikom. Prišel je torej iz dobre šole.

Vodja trgovskega ministerstva dr. vitez Wittek, rojen leta 1844 na Dunaju, je služboval večinoma v trgovskem ministerstvu ter velja kot veščak v železnih vprašanjih.

Vodja ministerstva za uk in bogočastje, dr. Edvard Rittner, je rodod Poljak, star 50 let, bil redni profesor avstrijskega civilnega prava v Levovu. Njegova knjiga o zakonskem pravu je priznana v strokovnih krogih. V naučno ministerstvo ga je poklical baron Gautsch.

Vodja pravosodnega ministerstva dr. pl. Krall je v svoji stroki priznan veščak ter je sodeloval v prvi vrsti pri novem načrtu kazenskega zakonika.

Vodja poljedelskega ministerstva dr. Ferd. pl. Blumfeld je mnogo let sodeloval z grofom Falkenbaynom.

Z vidnim veseljem liberalni časniki pozdravljajo imenovanje grofa Kielmansegga notranjim ministrom in ob enem načelnikom ministerskemu svetu v nadi, da ž njegovo pomočjo pri prihodnjih volitvah sedejo zopet na konja v mestnem zboru dunajskem in v državni zbornici.

„Tagespost“ piše: „Ali stopi definitivno ministerstvo na državno krmilo in kako bode sestavljeno, vemo danes tako malo, kakor pred dvema dnevoma; toda iz imenovanja grofa Kielmansegga načelnikom ministerstva in pravim notranjim ministrom moremo sklepati, da ne mislijo popustiti dotike z Nemci. Kielmansegg je prvi uradnik, ki se ne udaja slovanskim in klerikalnim težnjam. Novo ministerstvo je takozvano nepolitično poslovno ministerstvo, katerega prva naloga je, da reši proračun. Če hoče vlada pravo zadeti, mora predložiti nepolitičen proračun, to se pravi, črtati mora iz proračuna postavko za slovensko (?) gimnazijo v Celju. Razočnost in pravičnost zahtevate od začasne vlade, da je nevtalna v onem vprašanju, ob katerem se je razbila koalicija. Toraj za „nemško“ Celje ostane levica vladna stranka, sicer prične staro politiko „podleskov“.

„N. Fr. Pr.“ piše mej drugim: „Sestava novega ministerstva niti po najmanjšem znaku ne kaže, da bi izvoljene osebe žalele levico. Preje bi mogli trditi nasprotno. Posamezni člani nove vlade so po svoji omiki in mišljenju sorodni z levico ter vsprejemljivi za njene nazore. Od nove vlade se ni treba bati, da bi škodila nemškemu narodu, in vsakdo ima vtis, da to ministerstvo izraža željo, naj se zaprečijo nevarni poskusi grofa Taaffeja ter tudi v prihodnje vlada z Nemci. Novo ministerstvo ne slabi zavesti, katero je levico vodila v težki krizi. Začasna vlada ne pomeni ne zmage, ne poraza kake

stranke, vendar pa kaže prihodnjo politično smer. Koalicija se je razbila, ker je obračala svojo ost proti levici. Brez te stranke je v sedanji zbornici nemogoča zanesljiva in plodna večina. Levica je s svojo odločnostjo in pogumom postavila zagrajo, katere druge stranke brez nevarnosti ne morejo prekoračiti. Levica naj vedno pomni, da utrdi svoje korenine v ljudstvu, in potem jej more razpad koalicije le koristiti. Od zgoraj je levica dobila oljko vejico.“

„Vaterland“ naglašja, da ima začasno ministerstvo gotovo barvo in prihodnji definitivni kabinet svoje jedro. „Delovanje grofa Kielmansegga kot nižjeavstrijskega ces. namestnika je znano. Njegovo imenovanje je pomenljivo z ozirom na dunajske razmere.“

Sekcijski načelnik Böhm - Bawerk se je v zbornici odlikoval kot davčni teoretik. Definitivna imenovanja naučnega, pravosodnega, trgovskega in poljedelskega ministra bode odločila skupni značaj nove definitivne vlade.“

„Deutsches Volksblatt“ pričakuje od nove vlade, da bode varovala gospodarske, narodne in politične pravice nemškega naroda ter umaknila iz proračuna postavko za Celje.

„Presse“ koncem članka naglašja plemenite lastnosti poslavljajočega se kneza Windischgratza, ki je kot kavalir stopil na političen oder ter ga kot tak zopet zapušča, videč, da v sedanjih razmerah ne more dalje delovati po svojem geslu: Slava kroni in blagor državi!

„Fremdenblatt“ pa ostro prijemlje nemško levico, ki je v prvi vrsti provzročila sedanjo zmešnjavo. „Celje je glasilo te stranke, katero je postavila v vse razmere kot neprelazno zagrajo. Lahko je reči, da so Slovenci vsega krivi; istina je, da je koalicijska vlada dala obljube

LISTEK

V domačem kraju.

Povest. Spisal J. O.

(Dalje.)

Vladimir je obsedel pri ribnjaku. Še bolj mrkega pogleda je zrl na vodo. Čutil je v srcu bridko prevaro. Poznal je sicer svet nekoliko, pa to samo mestni svet. In prišel je do spoznanja, da tudi kmečki ni tak, kot si ga je slikal v mislih. Tega še ni vedel, da so tudi mej kmeti ljudje, katerim človek ne sme zaupati...

Iz teh misli ga predramite gospa Mrakova in hči Palmira.

„Gospod Vladimir“, ogovori ga prva, „morebiti vas motive v lepih sanjah.“

„O ne, premišljeval sem čisto navadne reči.“

„Mislili ste gotovo na odhod?“ reče Palmira.

„Skoraj da“, odvrne Vladimir.

„Tedad bo prav“, spregovori zopet gospa, „da vam pove, po kaj sva prišli.“

In začela je:

„Midve s Palmiro sve osnovali izlet v hrib k svetej Magdalen — vam v čast in gospodu očetu za odhodnico. Pričakujevi, da naina ne bosta odrekla.“

„Z velikim veseljem, prav rad“ — zahvaljuje se Vladimir.

„Dneva nisve določili. Pa to nič ne dě. Da ste nama le tako hitro zapali...“

Vladimir spremi potem gospe iz vrta. Prišedši v svojo sobo, nasloni se na okno in posluša petje pastirjev, ki so gonili s paše domov.

* * *

In prišel je dan izleta — pa vse se je skazilo. Po noči je prišel dež. Skoraj nemogoče bi bilo za grajske priti po polzkih kolovoznih potih in nerodnih stezah do cerkve.

Tisti dan je bil tudi odločen za prodajanje Mohorjevega posestva. Oba, gospod Mrak in Gruden sta se odpeljala v trg R.

Vladimir je zbiral v svoji sobi neke kujige. Bil je sam ves dan. Ura je odbila tri popoldne.

Pred gradom je postal voz. Pripeljal se je domov gospod Mrak. Kmalu za njim se je ustavil drugi na dvoru. Prišel je gospod Gruden. Grdo izpod čela je gledal mož. Stopal je krepko po mostovži proti sinovej sobi. Hitro je vstopil. Vladimir se ga je skoraj vstrašil. In stari Gruden je spregovoril:

„Kupil sem naš nekdanji dom. Pa sprla sva se zaradi tega z Mrakom. Spravi reči do sedme ure, da se odpeljeva z večernim vlakom.“

„Oče“ —

„Nič, sin. Nobena sprava ni mogoča. On me je zmerjal. Stori kot sem rekel.“

Odšel je.

Vladimir je imel vse urejeno. Ozrl se je na kovčege na tleh.

„Ta čudna očetova jeza in trmoglavost! Morebiti so razžalili še kako drugače gostoljubno hišo.“

V sobo je stopil gospod Kralj. Zvedel je, kaj se je bilo zgodilo:

„Ali mislite res na odhod, kot je rekel vaš gospod oče?“

„Ubogati jih moram! Tudi ni veliko na tem, če grem danes ali tri dni pozneje?“

„Ali gospa gotovo ne vidijo radi, da tako hitro odhajata.“

„Volja očetova.“

„Se vé da, tu ni pomočka. Toda pojdite se posloviti od gospoda in gospe. Rada bosta videla.“

„To bi storil itak. Saj ju nisem jaz nič žalil.“

In živo se obrnivši v oskrbnika, vpraša Vladimir:

„Kje je danes Palmira? Nisem je še videl nikjer.“

„Joka.“

„Joka? Zakaj? Čemu? Menda ne zaradi naji.“

„Pač, ravno to je...“

Mladenču se je pokazal lahen smehljaj na ustnih, ki pa je zginit precej, in namesto brezskrbnosti

onim Slovencem, ki so sodelovali pri koaliciji. Vlada s koalicijo se je morala zrušiti, ker je levica zahtevala, da vlada ne reši častne besede. Ali Plener in Wurmbrand nista bila kot ministra boljša garancija za nemške koristi, kakor Celje? Kes gotovo ne izostane, kajti posebno levica izmed vseh strank je bila le brezozirna in nespravljiva do svojih somišljenikov in strankarjev."

"Grazer Volksblatt" obžaluje, da je moral odstopiti knez Windischgrätz, ker je gotovo za več časa pretrgano parlamentarno delo za ljudsko blagostanje in ker so židovski liberalci zopet dobili proste roke v škodo prebivalstva.

Kaj se da j? Tako se poprašujejo politiki vseh strank. V prvi vrsti treba rešiti proračun, kajti škandal je imenovala neka visoka oseba, da še za l. 1895 ni rešen državni proračun, dočim so drugi evropski parlamenti že rešili proračun, pri katerem bodo Mladočehi opustili svojo nagajivo obstrukcijo, bode državni zbor pretrgan do jeseni, ko reši proračun za prihodnje leto. In skoraj gotovo bode nov državni zbor sklepal pogodbo z Ogersko; nevrjetno pa je, da se bode prihodnji državni zbor sestavil po novem volilnem načrtu.

* * *

Včeraj popoldne ob 3. uri je imel državni zbor sejo. Kakor se nam brzojavno poroča, je bila zbornica dobro obiskana, galerije natlačene. V diplomatski loži sta bila italijanski in španski veleposlanik; grofa Wurmbanda in viteza Madeyskega pristaši pozdravijo. Vlada je predložila načrt zakona gledé državne podpore za Kranjsko in Stajersko povodom potresa v znesku 4 milijonov, od katerih pridejo 3 milijoni v letošnji proračun.

Predsednik baron Chlumecky na to prečita cesarjevo lastnoročno pismo, ki naznanja odstop Windischgrätza in imenovanje novega ministerstva pod vodstvom grofa Kielmansegga, kateri prečita naslednjo izjavo: "Visoka zbornica! Vsled najvišjega poziva začasno pooblaščen s predsedstvom v ministerskem svetu, čast mi je, da visoki zbornici predstavim novo imenovane ministre in voditelje ministerstev. Novo ministerstvo je dobilo nalog, da vodi tekoče posle do sostave definitivnega kabineta in torej zagotovi redni tek v državnem gospodarstvu. Ministerstvo, čegar novi člani so uradniki, meni v prvi vrsti, da je v to svrhu treba najprej rešiti letošnji proračun. Da dobimo potrebnega časa, bode finančni minister z najvišjim pooblaščenjem še danes zbornici predložil načrt zakona o nadaljnjem pobiranju davkov in davščin ter pokritja državnih potreb za mesec julij. Prosim visoko zbornico, da blagohotno podpira vlado pri izvrševanju težavne naloge v občni blagor države."

Poslanec dr. Herold z ozirom na novo dobo v parlamentarnem življenju in na potrebo, da zbornica označi svoje stališče nasproti izjavam novega ministerstva nasvetuje, da se seja pretrga in v pri-

začutil je v srečanju najedenkrat tožnost. Vendar ni tega kazal svojemu staremu prijatelju.

Obmolnila sta oba.

Tedaj spregovori gospod Kralj:

"Moram iti. Vidiva se še."

Vladimir je pristopil k pisalni mizi in zapisal v svoj dnevnik: Čudni dušeslovni pojavi pri raznih ljudeh! Palmira se joka za naji, ker odhajava... Smili se mi deklica, da je tako mehkega in občutljivega srca. Jaz pa —. Malo pač čutim, toda to ni nič, ta tesnoba srca. Vesel sem! Z veseljem v erci sem prišel semkaj, veselje sem tukaj vžival, v veselji bom šel od tod..."

Začel je meriti korake po sobi. Sel se je posloviti.

Pri oknu stoječ je gledal zamišljeno na vrt, Savo in gorovje prek reke. In solze so mu stopile v oči.

Ali so solze veselja ali žalosti? Človek, čudna stvar si...

Ko sta se gospod Gruden in sin njegov odpejla ob sedmih iz grada, oziral se je Vladimir zmiraj nazaj. Koga je neki iskalo njegovo oko? In ko sta stopila z očetom na brod, oziral se je še slednjikrat na kraj, kjer je preživel toliko lepih dni. In iz Palmirinega stolpca je nekdo mahal z belo rutico, kot za slovo. Vladimir je spoznal Palmiro...

(Dalje sledi.)

hodnji prične razpravo o izjavi ministerskega predsednika.

Zbornica odkloni ta predlog. Danes ima zbornica zopet sejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Katoliški rudokopi na Češkem imajo dne 29. in 30. junija shod v Příbramu. Točke, ki se bodo obravnavale pri tem shodu so te-le: 1. Stališče katol. rudokopov k narodnostni veri in drugim družabnim slojem. 2. Delavski čas. Nedeljski in praznični počitek. 3. Plača. Akordno delo. 4. Bratovske skladišnice. 5. Bolniške blagajne. Zavarovanje proti nezgodam. 6. Varnostne razprave. 7. Tisek in organizacija. Do dne 25. t. m. se morajo oglasiti odposlanci raznih kat. rudokopskih društev.

Liberalni učitelji proti Morseyu. Dunajsko društvo „Bürgerschule“ je dne 16. t. m. sklicalo shod, pri katerem je protestovalo proti izjavam barona Morseya, ki je v posebni razpravi o davčnem zakonu grajal hibe meščanskih šol. Kakor vedno, tudi v tem slučaju zavijajo liberalci, trdeč, da se je imenovani poslanec upiral oliko ljudstva in da je tudi „poljedelcu višja inteligenca najboljše orožje v težkem boju z velikim posestvom.“ V tem smislu se je sprejela tudi predlagana resolucija.

Pogajanja mej moravskimi Čehi so se razbila. O tem pišejo: „Listy ze západni Moravy“: Obžalujemo iskreno, da se ni doseglo sporazumljenja mej strankama; najbolj pa pomilujemo ljudsko stranko, da se ne more otrestiti človeka (žida dr. Stranskega), ki je iz gole sebičnosti s svojo zlobno roko preprečil sporazumljenje. Zastopniki ljudske stranke so namreč zahtevali, da bi se razšel klub moravskih državnih poslancev ter da bi njegovi člani vstopili v mladočehski klub. Narodna stranka je odklonila to zahtevo, ter bi bila le tedaj zato, ako bi se klub drugače organizoval. Dalje so zahtevali „lidovci“, da bi se za razpisani državnozbornski volitvi kot kandidata postavila „lidovca“ Stransky in Vychodil. Temu seveda ni mogla pritrditi narodna stranka in zato sta obe stranki postavili svoja kandidata.

Ogerska delegacija je vspregjela včeraj budget zunanjega ministerstva v splošni in podrobni debati ter vzela na znanje poročilo dunajskega odseka glede dodatnega kredita za uradniške doklade pri skupni vladi. V nadaljni debati je pojasnil poročevalec Falk z ozirom na poročilo odsekovo, da je delegacija sicer odobrila podlago zunanje politike, da pa še ne more izreči konečne sodbe, dokler se ta ne spozna iz njenih podrobnostij. Ministru se pa lahko dovolijo vsa dotična sredstva, da more delovati brez cvir na tem polju. Keglevich je izrazil svoje veselje, da se ni nikdar varal v zaupanju na Kalnokya, pod čegar vlado in posredovanjem je postala trozveza glavna mirovna podlaga. Ravno tako simpatično pozdravlja novega ministra, kateremu je veliko na ogerskih zadevah in skrbi za razvoj trgovinskih interesov cele monarhije. Grof Appony povdarja, da je skrbeti za razvoj trgovinske politike obema vladama, ne pa ministru; ta ima le zastopati trgovinske interese v inozemstvu. Tisza pritruje izjavi Apponyja in naglašuje potrebo trozveze za ohranjenje miru.

Sedmograško. Iz Budimpešte se brzojavno poroča o nekem novem dogodku, katerega bo vlada dobro izrabila proti Rumunom. Na gimnaziju v Blazevem se je namreč dalo fotografovati 33 dijakov osmega razreda, ki so poslali to sliko svojemu razredniku z napisom: „Mi umrjemo in ne v krvi kopljemo za narodno stvar“. Naučni minister Erdelyi je dal takoj sodnijsko preiskovati celo zadevo ter izročil vse dijake in jednega profesorja sodišču v Koložu. Pri zaslišanju so izjavili dijaki, da z izrazom „narodna stvar“ niso nič drugega menili, nego procvit svojega naroda na polju kulture in civilizacije. Po pravici obsojajo rumunski listi postopanje naučnega ministra in smatrajo ta njegov korak za novo draženje Rumuncav.

Pretep v Crispijevem parlamentu. V sredo je bila italijanska zbornica kraj izvanrednega prizora. Poslanec Prampolini je imenoval Crispija zločinca, poslanec Costa pa ga je nazival komedijanta, zverino. Na ta razžaljenja je hotel Crispi odgovoriti, toda vnel se je tak vrišč, da ga ni nikdo slišal. Republikanski poslanec De Andreis je zaklical: „Da olajšati nam hoče sedanji položaj, toda le z verigami in davčnimi eksekucijami“. Nato ga zavrne

poslanec Casale: „Molčite, grdi prešičji rilec“. „Velja li to meni“, ga vpraša razjarjen de Andreis. „Da“, mu odgovori Casale. „Pojdite sem, da vam primazem par zaušnic“, mu zakliče de Andreis in nato skoči Casale iz svojega sedeža in kmalu je nastala cela gnječa sredi zbornice. Vsak je udrihal po svojem nasprotniku, kar je le mogel. Nihče ni več mislil na nadaljno debato. Le z največjo silo so izpraznili zbornico.

V novi nemški kazenski zakonik je vvrščen tudi § (361.), ki daje ubožnim uradom pravico kaznovati može ali očete, ki zapravljajo svoj zaslužek in puščajo svoje rodbine v revščini in lakoti. Taki se pokličejo najpreje pred ubožni urad in se tam strogo pokarajo; vdrugo se pa kaznujejo z zaporom. Strasburški ubožni urad pripoveduje, da se je tam ta določba izvrstno obnesla. V vseh 29 slučajih, v katerih se je po nji ravnilo, je pomagalo že prvo opominjevanje. Namen ti določbi je brez dvojbe dober. Toda bati se je, da ne postane prav kmalu tudi ta določba birokratična sitnost brez srca in brez pravnega značaja.

Socijalne stvari.

Otroško delo.

Vladni predsednik v Mündenu v W. je izdal to-le določbo glede šolo obiskujočih otrok:

§ 1. Dečki, ki morajo hoditi v šolo in ki še niso dovršili 12. leta in deklice, ki še obiskujejo šolo, se ne smejo vporabljeni, da bi postavljali keglje. Šolarji nad 12 let stari smejo jih postavljati samo do 10. ure zvečer. Da se izvršuje ta določba, je odgovoren tisti, ki prireja kegljanje. § 2. Prepovedano je dajati opijanljivih pijač šolarjem, ki postavljajo keglje. § 3. Vsak prestop te določbe se kaznuje z globo do 60 mark ali s primernim zaporom. § 4. Ta policijska določba stopi takoj v veljavo.

Pri nas še ne vemo za nobeno tako določbo, dasi se gode čisto stvari, ki jih je prepovedala mindenska vlada. Gotovo je za otroke zelo škodljivo, če morajo pozno v noč kegljavcem opravljati sitno in mučno delo postavljanja. Kraj in večinoma ponočni čas nista primerna otroški dobi. Zato menimo, da bi se tudi pri nas v tem oziru moralo kaj vkreniti.

Javne in zasebne koristi.

„Bay. Gemeindezeitung“ pripoveduje ta-le dogodek: V neki bavarski občini je živel precej premožen posestnik, ki je pa s pijančevanjem zapravil precejšen del svojega premoženja. Več soobčanov mu je posodilo večje svote; tudi pri Raiffeisenovi blagajni je bil zadolžen. Toda ni se vdal, da bi bil kaj vrnil in tudi vknjižiti ni pustil svojega dolga. Njegovi upniki so bili večinoma tudi občinski odborniki in kot taki so sklenili, da vse njegove dolge izplača Raiffeisenova blagajna, pri kateri prevzame zanj poroštvo — občina. — Hkrati je ubožni svet dosegel, da se je proglasil omenjeni posestnik za zapravljenca. Ker je svota, za katero je prevzela občina poroštvo, obsegala več tisoč mark, je moralo dovoliti tudi okrajno predstojništvo. Župan je utemeljeval svojo prošnjo s tem, da smejo občine jemati na upanje „za stroške, ki so v trajno občinsko korist.“ — Okrajno predstojništvo prošnji ni ugodilo, češ da je občinsko poroštvo v tem slučaju samo sredstvo, da dobé zasebni upniki svoj denar. — Ta slučaj je socijalno-politično zelo zanimiv, ker nam kaže, kako se vmešavajo zasebne koristi v javno častno službo. Odborniki so hoteli v tem slučaju koristiti sebi s svojo odborniško službo. Naše javno življenje je vse polno tacihih dogodkov. Če tudi ne vpoštevamo tistih zastopnikov ljudstva, ki iščejo s pomočjo svojega poslanstva dobrih služeb ali kakega odlikovanja, ostane še tacihi slučajev v izobilju, koder skušajo zastopniki sami sebe gmotno okoristiti. Radi sicer povdarjamo, da morajo biti poslanci in odborniki nesebični možje, toda v resnici le malo delamo na to, da bi se rane v tem oziru ozdravile. Cel socijalno-politični program poštene ljudske stranke mora biti tak, da onemogočuje zapletanje javnih in zasebnih koristij. V prvi vrsti se mora na to ozirati volilna preosnova in ž njo vred cela državina uredba. Pot k temu je zdrav demokratizem; cilj pa krepko organizovani stanovni, vsak s primerno avtonomijo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

(Ljubljanski bogoslovci I. in II. leta) prično z nadaljevanjem studij prihodnji torek dopoldne

(dne 25. junija). Naj skrbé dotični gospodje, da pridejo dan poprej v semenišče.

Semeniško vodstvo.

(Iz Novega Mesta.) 20. junija. Naše mesto ima te dni jako odličnega, visokega gosta. V torek popoldne je prišel iz Zagreba nadvojvoda Leopold Salvator z mnogim spremstvom. Nastanil se je v kapiteljskem poslopju, drugo spremstvo pa v mestu po raznih hišah. Na trgu ga je pozdravil mestni zastop in glavarstvo, pri kapiteljskih vratih pa duhovščina. Včeraj jih je zopet nekaj došlo iz Kočevja; jutri, v petek, odrinejo. Prišli so, da pregledujejo okolico v zemljepisnem oziru. Nadvojvoda sam in visoko spremstvo so jako prijazni do vseh. V torek na večer je prišel nadvojvoda v kapiteljsko cerkev k blagoslovu.

(Potres.) Danes po noči ob 1 uri 30 minut se je čutil v Ljubljani kratek rahel sunek.

(Delitev živil.) Deželnega predsednika soproga gospa baroninja Hein-ova je na čelu gospej društva krščanske ljubezni delila pretekli teden v Vodmatu in včeraj na Tržaški cesti živila mej reveže.

(Darilo.) Oo. frančiškanom v Ljubljani je poslal g. V. Legat v imenu slov. koroškega pomožnega odbora za poškodovane po potresu 30 gld., za kar se mu izreka iskrena zahvala.

(Kuhinja za silo), nastanjena poleg deželnega muzeja, je zelo obilno obiskovana ter bode tudi še zanaprej delovala.

(Češki pisatelji za Slovence.) V Pragi se je osnoval odbor češko-slovenski, kateri izda zbornik v korist po potresu oškodovanim Slovincem. Društvo čeških pisateljev belotristov „Maj“ je blagovoljno obljubilo svojo pomoč in prof. Jaroslav Vrchlicky je prevzel vračevanje zbornika; v okrašenje zbornika so se ponudili razni umetniki; trgovec H. Votoček je daroval za zbornik papir in založnik Edv. Beaufort ga brezplačno natisne ter oskrbi knjigotržno prodajanje. — Res lepa bratovska ljubezen!

(Praznik sv. Alejzija) obhajala je danes mladina mestnih deških ljudskih šol z udeležitvijo svete maše.

(Pevovodja Mih. Hanin.) S Koroškega: Bridka izguba je zadela zopet koroške Slovence. V Šmihelu nad Pliberkom preminul je dne 20. junija v jutro blagi mož, pevovodja prvega slovenskega pevskega društva „Gorotana“ g. Miha Hanin. Bela smrt ga nam je pobrala v mladi moški dobi, šel je v večnost za svojo ljubljeno ženo, ki je umrla minulo jesen. Dasi samouk, izobrazil se je Hanin izvrstno v petju, navdušen za sveto stvar domovinsko, vadil je pevce — Gorotance, jih vodil po narodnih zborih in navduševal ljud z milo slovensko pesmijo za narodove svetinje. Bil je vzoren mož, vesten katoličan, ki je s svojo igro in petjem povzdigoval službo božjo, iskren Slovenec, — drag in ljub zbog odkritega značaja in prijaznega obnašanja vsem, ki so ga poznali! Ob njegovem preranem grobu toži in zdihuje mala njegova deca pa tudi slovenski Korotan, ki žaluje za jednim svojih najboljših mož, kar nam jih je izrastlo iz priprostega naroda. Težko ga bode pogrešala domača župnija in občina, težko ves slovenski Korotan. Nepozaben nam ostane njegov spomin! Svetila mu večna luč!

(Iz Železne Kaplje na Koroškem.) Ob ogromni udeležbi vernega slovenskega ljudstva daroval je dne 9. junija tu v cerkvi Marije Trnjeve novo mašo č. o. Metodij Šnedic, frančiškan tirolske provincije. Propovedoval mu je vč. o. Konstantin iz Kamnika. — V nedeljo dne 16. junija bil je slovesno vmeščen novi župnik, č. gospod Frančišek Lenc. Vmestil ga je preč. g. prošt in dekan Jan. Ev. Marinič. Obema č. gospodoma kličemo: Na mnoga leta!

(Umrl) je dne 18. t. m. v St. Pavlu v labudski dolini vč. o. Roman Sparl O. S. B., knezoškofijski konzistorijalni in duhovni svetovalec, župnik itd. Ranji se je porodil dne 27. decembra 1826 v St. Ilju na Stajerskem. Redovne obljube je napravil dne 24. avgusta 1854, bil v mašnika posvečen dne 29. julija 1855. Zadnji čas je nudo bolehal. N. p. v m.!

(Umrl) je 20. junija „Triglavan“ kand. med. Jože Mahan. Pokopan bo v soboto 22. t. m. v Velenju.

(Iz Gradca) se nam poroča: Umrl je 20. t. m. v Gradcu v samostanu usmiljenih bratov g. Anton Strakl, kaplan pri Sv. Rupertu v Slov. goricah po daljši bolezni v 30. letu. N. v m. p.!

(Iz Brna): Ukaz generala Succowaty-ja nahaja vedno več obsojanja. Več rezervnih častnikov je odložilo svoje destojanstvo. Da bi je pa vsi odložili, je nespametna terjatev nekaterikov, ker bi morali v slučaju vojske služiti vsi kot prostaki. Succowaty je neki dobil odpust. Kaj se bode še v tem oziru zgodilo, se lahko sluti, menda pa že ukazovatelj sam svoj ukaz obžaluje. — Konferencije za mladeniče so že tudi končane. Akoravno se jim je od mnogih strani nasprotovalo, obnesle so se močno, tako, da se je izrazil neki Nemec, da jih napravi prihodnje leto sam na svoje stroške.

(Iz Celovca) dne 18. jun.: Krščanska organizacija na Koroškem storila je nov korak naprej. Te dni je namreč vis. vlada potrdila pravila novega kat. „meščanskega in obrtnega društva za Koroško“ („Bürger- u. Geschäftsverein für Kärnten“). — Koroško zgodovinsko društvo v Celovcu bode dne 12. okt. t. l. slovesno obhajalo svojo petdesetletnico in stoletnico rojstva kor. zgodovinarja Ankershofen-a. Omenjeni dan bode slovesni shod, pri katerem bode govoril slavnostni govor prof. dr. Hann, kustos Lašicer pa bode poročal o društveni zgodovini.

(Nesreča.) Tesar Janez Bizjak je delal 19. t. m. pri oknu v drugem nadstropju hiše za sladkorno raffinerijo, a se mu je pri tem spodmaknila lestva, na kateri je stal; tesar je padel na tla ter so ga hudo poškodovanega odnesli v bolnišnico.

(„Velebit.“) Kat. Dalmacija ima dne 17. t. m. dopis iz Inomosta, ki pojasnjuje tamošnje razmere mej slovanskim dijaštvom: Pred nekako dvema letoma se je ustanovilo v Inomostu „hrvatsko akademsko društvo Velebit.“ Z veseljem so ga povsod v domovini pozdravljali; toda to društvo je popolnoma jelo posnemati navade nemških buršev. Ustanovil se je poseben „sabljački klub“ in mladi Velebitovci so se bili in sekali, da je bilo veselje. Velebit je postal navadno dijaško pretepalsko društvo. Nekoč so hrvaški dijaki v neki kavarni peli „hej Slovani“; čuli so jih nemški burši, napadli so jih v „Ost-deutsche Rundschau“ in žugali s pozivom na dvajset menzur. Bojeviti „Velebit“ bi tega ne zmogel; bil je že tako ves v dolgeh. Zato je skušal vtolažiti nemške dijake s tem, da je dal natisniti v imenovanem ultra-nemškem listu izjavo, v kateri priznava hrvaški dijaki, da so gostje na nemških tleh in hvalijo gostoljubnost nemških dijakov. Zaradi tega je nastal v Velebitu upor; a mirni dijaki niso zmagali; izstopili so. V društvu je ostala še osmerica „bojevitih“ hrvaških buršev, katero po pravici imenujejo podružnico nemških nacionalcov. — Povsod tisti pojavi! „Slovenija“, „Sava“, „sabljački klub“ burševstvo, razpori — so nam znani z Dunaja. Gradec ima tudi svoje podobne „napredke“ v slov. dijaškem življenju. Nemški duh zmaguje!

(Slovenci k razstavi v Prago.) Zadnji čas se je zopet kot že večkrat prej pokazala tesna zveza in pristrčna simpatija češkega naroda do nas Slovencev. Mesta, trgi, zavodi in posamezniki na Češkem so tekmovali v nabiranju tisočakov za ponesrečene naše kraje in tudi v politiki se kaže neko približevanje ljudskih zastopnikov. V takih razmerah bi bilo primerno tudi dejansko pokazati našo hvaležnost, medsebojno se spoznavati in odzvati se vabilu k obisku narodopisne razstave, na katero je ponosen ves češki narod. — Posebno ugodna prilika za to se ponuja dne 29. in 30. junija t. l., v katerih dneh se vrši gotovo najzanimivejša točka v slavnostih narodopisne razstave — namreč shod čeških sokolskih društev. Do 7000 čeških Sokolov udeležilo se bode shoda v Pragi in blizu 5000 nastopilo jih bode v teh dneh pri javni telovadbi. Prekrasna narodopisna razstava in ta slavnost češkega Sokolstva, ki vživa jako velik ugled med Nemci in Francozi, privabi naj tem večje število Slovencev v zlato Prago. — Zaradi legitimacij k razstavi in slavnostnim točkam naj se udeleženci obrnejo pravočasno do Sokola v Celju, katero društvo vodi sokolsko deputacijo ter sprejema pri glase za izlet v Prago.

(Jugoslovanske novice.) „Srbski glas“ je grdo napadel našega rojaka iz Škofje Loke g. prof. Ma-

herja in učitelja Mat. Radimira, ki službuje v Kotoru. Vzrok temu napadu je v tem, ker omenjena gospoda nista Srba, niti razkolnika, marveč katoličana. Srbi bi že zdavnaj radi spravili iz Kotora vse katoličane; večkrat se jim je že posrečilo. Srbska nadutost bi bila kmalu manjša, nego njihova zlobnost in škodoželjnost. — Gvardijan zagrebških frančiškanov o. Fr. Regjeo je imenovan za generalnega definitorja s sedežem v Rimu. — Ljudevit Budinič, izobražen Hrvat z Velikega Lošinja je s še jednim tovarišem Bemom nastopil l. 1892 peš pot iz Buenos-Ayres-a. Prehodil je 11.000 milj. Za nekoliko dni dojde v Čikago, kjer kani završiti svoj dolgi pot. — Mada Liza v Slanem je te dni preko-račila 100 let svoje dobe. — Dr. A. Trumbić in dr. I. Smolaka sta priobčila prvo knjigo: „Institucije rimskega prava“ po laškem izvirniku prof. Fil. Serafinija. Prevod je lep. Knjiga ima preko 300 stranij. Cena ji je 3 gld. — Dne 27. t. m. slavi tržaški list „Naša Sloga“ svojo petindvajsetletnico svojega življenja. Bog jim daj vedno dobrega duha in — mnogo naročnikov! — Pri volitvah za versko-šolsko konferenco razkolne škofije v Karlovcih je zmagala s 132 glasovi proti 78 radikalna stranka. Propadli so kaludžeri (menihi) in — liberalci. — Kot posebno zanimivost naj še povem, da prodaja v Jelsi v Dalmaciji Štef. Gamulin papir za smodčice, kateremu je dal ime: „Starčević“. Stari Ante je gotovo vesel, da se bo odslej tolikrat izpuhaval njegovo ime mej tobakovim dimom — v zrak.

(Regulacijski načrt za Ljubljano) izdelan bode kakor znano, po državnih tehnikih finančnega ministerstva. Ta načrtna dela pričeli bodo imenovani tehniki baje že meseca julija letos.

(Strela je ubila) dne 12. jun. popoldne na Dvorcu pri Radišah na Koroškem neko 19letno dekle in 60letno sestro hišnega gospodarja. Ženi sedeli sta pri odprtem oknu in šivali, ko je udarila strela. Obedve sta bili na mah mrtvi. Mal fant je bil malo prej splezal skozi okno na prosto in tako ušel smrti. Strela je tudi hišo precej poškodovala.

(Policijska kronika.) Mestna policija zaprla je od srede (19. t. m.) zjutraj do četrta v jutro čvetero oseb: 2 zaradi tatvine, oziroma soudeležbe pri tatvini, 1 zaradi prosjačenja in 1 zaradi kalenja nočnega miru. Zaradi tatvine divjačine bila sta prijeta posestnik Anton Anzele iz Podgozda pri Igu in njegov hlapec Janez Možek. — Anton Anzele je znan kot „raubschütz“ in vsled tega na sumu, da je nosil v Ljubljano postreljeno divjačino na trg, in jo tu prodajal. Tudi 19. t. m. prinesel je jedno srno v mesto, a bil je pri tem zasačen. Kakor ga dolži „hudobni svet“, znosil je v zadnjih par letih blizu 40 srn v Ljubljano in jih tu prodal. — Pri eskortiranju v zapor jo je pa popihal, a bil kmalu zopet v rokah redarja, kateri ga je zatem dal spraviti ječarju na Zabjaku. — Pri hišni preiskavi na njegovem domu našla je žandarmerija koži dveh srn, ki bote pri preiskavi tudi proti njemu pričali kot „corpora delicti“.

Telegrami.

Dunaj, 20. junija. Klub združene nemške levice je imel danes zelo dobro obiskano sejo, pri katerem se je spominjal načelnik grof Kuenburg v toplih besedah odstopivših ministrov Plenerja in Wurmbranda. Med splošnim odobravanjem je našteval Plenerjeve zasluge, posebno pa nepristransko simpatijo za nemške levičarje. Klub je slednjič naročil načelniku, da mu izrazi njegovo zahvalo.

Dunaj, 20. junija. Popoldne so obiskali bivši ministri kneza Windischgratza, Namestnik Badeni se je povrnil v Levov.

Dunaj, 20. junija. Vsi ministri in člani obeh delegacij so se udeležili danes zvečer obeda pri vojnemu ministru Krieghammerju. Oggerski ministerski predsednik baron Banffy se je vrnil v Budimpešto.

Dunaj, 20. junija. Danes se je vršila prisega novoimenovanih ministrov. Prisego je bral ministerski svetnik Jauner v navzočnosti ministra Goluhovskega in grofa Trautmansdorfa. Po prisegi je bil pod predsed-

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

stvom cesarjevim pol ure trajajoč ministerski svet.

Dunaj, 21. junija. Klub združene nemške levice in Coroninijev klub sta sklenila, da podpirata sedanjo vlado v reševanju tekočih opravil.

Dunaj, 21. junija. Pri včerajšnjem posvetovanju zastopnikov vseh strank v državnem zboru, katerega so se vdeležili tudi novi ministri, sklenili so rešiti v državnem zboru predlog o proračunu, železnicah v Bosni, o dozidavi praškega in levovskega vseučilišča, o zakonu glede varstvenih znamk, o pomoči za poškodovane po potresu na Kranjskem in Štajerskem in o pogodbi s Španijo.

Dunaj, 21. junija. Proračunski odsek avstrijske delegacije je dovršil danes svoje delo ter vsprejel zakon o okupacijskem kreditu in finančni zakon.

Dunaj, 21. junija. Časniki poročajo, da bo marki Bacquechem v kratkem imenovan za cesarkega namestnika na Štajerskem, ker gre Kubeck v pokoj.

Rim, 21. junija. Včeraj je došla v Rim princezinja Friderika Karl, teta nemškega cesarja. Govori se, da bo prestopila v katoliško vero.

Carigrad, 20. junija. V ponedeljek zvečer je objavila turška vlada poslanikom Anglije, Francije in Rusije odgovor glede armenske preosnove, v katerem izjavlja, da sprejme predloge njihovih držav. Ona rada pripozna, da je dolžna izvršiti določbe berlinske pogodbe, vendar pa želi, da bi se o tej preosnovi še enkrat posvetovali. Konečno izraža upanje, da se ne bo nič ukrenilo, kar bi bilo na kvar sultanovi moči in avtoriteti. Omenjeni poslaniki so se sešli v posvet. Danes so izročili turški vladi odgovor na gornjo izjavo.

Kristijanija, 20. junija. Nekdanji minister Bonnevie se je odrekel sostavi novega kabineta.

Umrli so:

19. junija. Alojzij Kramžar, strojevodje sin, 1/4 ure, Marije Terezije cesta 18, oslabljenje.

V otroški bolnišnici:

20. junija. Rudolfin Bresskvar, delavčeva hči, 2 meseca, atrofie.

V bolnišnici:

18. junija. Marija Mlakar, gostija, 83 let, plućnica.
19. junija. Marjeta Koder, gostija, 58 let, plućnica. —
Franciška Lampe, dimnikarjeva vdova, 56 let, oedema pulm.

Tuji.

19. junija.

Pri **Sonu**: Weydmann, Eisler, Singer, Drab, Porges z Dunaja. — Sonnenberg iz Čakovec. — Höfferer iz Brna. — Polak iz Vel. Kaniže. — Schwarz, Engel iz Budimpešte. — Raddo iz Vidna. — Milošević iz Banjaluke. — Haynal z Reke. — Carpi iz Trsta. — Zavodnik iz Žužemberka. — Landa iz Grada. — Lukeschütz iz Inomosta. — Kristan od Sv. Roka. — Feren iz Bukovara. — Škofič, Miklaučič od Sv. Križa.

Pri **Maliču**: Pohl, Grossman, Feilhuber, Eigel, Neuburg, Markovski, Steiner, Bolgeri z Dunaja. — Quintus iz Holandije. — Diesel iz Lipsije. — Brumen iz Ptuja. — Obach iz Grada.

Pri **Lloydu**: Božič z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Schnabl iz Celovca. — Gnidca iz Ribnice. — Globevnik iz Novega Mesta.

Pri **južnem kolodvoru**: Elbiseh iz Postojne. — Preis iz Celovca. — Šašel iz Zagreba.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srskomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	734.4	23.1	sl. zapad	del. oblak.	
20. 8. u. pop.	733.7	26.2	sl. jzap.	"	0.00
8. u. sveč.	734.3	21.0	sl. zapad	"	
Srednja temperatura 23.4° za 4-8° nad normalom.					

VABILO

na

Ljudski shod,

katerega priredi

„Katol. politično društvo za Dolenjsko“
v Krškem

v nedeljo, 23. t. m., popoldne ob 4. uri.

Vspored:

1. Primarij dr. Gregorič: O smotrih katoliško-narodne stranke.
2. Župnik A. Žgur: O prijateljih in neprijateljih naroda.
3. Slučajnosti.
4. Nabiranje udov v katol. pol. društvo za Dolenjsko.

K obilni udeležbi vabi

402 1—1

odbor.

Dobro orgljarsko službo

želi takoj nastopiti **izurjeni abiturijent ceciljanskega zavoda.**

401 3—1

Več pové iz prijaznosti uredništvo „Slovenca“.

V Domžalah je

383 6—5

mlin,

kateri je na trajni vodi, s **hiso** vred, oboje v najboljšem stanu, ceno **na prodaj.** — Natančneje poizvedbe pri **dr. Karolu Schmidinger-ju**, c. kr. notarju v Kamniku.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Cesarsko-jubilejne cerkvostavbene srečke po 1 gld.

15 15-6

Glavni dobitek

Zadnji mesec.

30.000

goldinarjev

vrednosti.

Srečke priporoča **J. C. Mayer** v Ljubljani.

Popolna razprodaja radi opustitve trgovine.

Po **zdatno znižanih cenah razprodalo se bode**

**kuhinjsko orodje, okovi,
obrtniško orodje, krtače,
železne peči** itd. itd. pri 400 10—2

Alb. Achtschin-u v Ljubljani, Gledališke ulice 8.

Dunajska borza.

Dne 21. junija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 25 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 05 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 40 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1083 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	408 " 10 "
London vista	121 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 37 1/2 "
20 mark	11 " 86 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 62 1/2 "
Italijanski bankovci	46 " 05 "
C. kr. cekini	5 " 67 "

Dne 20. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	147 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " 50 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporitetne obveznice državne železnice	224 " — "
" " južne železnice 3%	171 " 65 "
" " južne železnice 5%	132 " 75 "
" " dolenskih železnice 4%	99 " — "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	73 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " 25 "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	172 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3720 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	570 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110 " — "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 " — "
Montanska družba avstr. plan.	98 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 " 25 "
Papirnih rubljev 100	130 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri tvebanjih, pri izkrcanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnice.